

ბედნიერი დღი

რეპარაციების

თბილისის მისი

გვიჩვენი ღვაწლის სახსრები

ზნობა, ფორტზე ერთი ოცნება გაგვიკვებდა ხოლო...

ეს — კომკავშირელმა ცეცხლფარემა, ბრუნვებამ საბოლოო...

მისობა უყვარს თბილისს, მისით არის განთქმული.

ტრფობა პირველმოსობის, ხალხთა ძიობად გამხდარი.

ჩვენი პირველმოსობა და ბერისი სახელი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

მეტად გვიყვარს მისობა, მისობა ერთ განთქმული.

ჩვენი პირველმოსობა სიბარული ახალი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

მისობა, მისობა შეყვარა თბილისს.

სვხანოვებზე ახალი მიღწევები

მარტინის ღვაწლი № 1

13 აპრილს რუსთაველი დაიწყო მარტინის პირველი ღვაწლი...

საქართველოს მოღვაწე

რუსთაველი მარტინის ტრიბუნაზე შეუდგინა მარტინის...

ბავშვთა დღის აღნიშვნა

ბავშვთა დღის აღნიშვნის საპროგრამო საკითხები...

კომუნისტი

გადასინჯეთ

გადასინჯეთ თქვენი მოღვაწეობა...

ჩვენი პირველმოსობა და ბერისი სახელი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

მეტად გვიყვარს მისობა, მისობა ერთ განთქმული.

ჩვენი პირველმოსობა სიბარული ახალი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

სვხანოვებზე ახალი მიღწევები

მარტინის ღვაწლი № 1

13 აპრილს რუსთაველი დაიწყო მარტინის პირველი ღვაწლი...

საქართველოს მოღვაწე

რუსთაველი მარტინის ტრიბუნაზე შეუდგინა მარტინის...

ბავშვთა დღის აღნიშვნა

ბავშვთა დღის აღნიშვნის საპროგრამო საკითხები...

კომუნისტი

გადასინჯეთ

გადასინჯეთ თქვენი მოღვაწეობა...

1944 წლის 1 მაისს გამოვეცხადეთ...

ჩვენი პირველმოსობა და ბერისი სახელი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

მეტად გვიყვარს მისობა, მისობა ერთ განთქმული.

ჩვენი პირველმოსობა სიბარული ახალი.

სვხანოვებზე ახალი მიღწევები

მარტინის ღვაწლი № 1

13 აპრილს რუსთაველი დაიწყო მარტინის პირველი ღვაწლი...

საქართველოს მოღვაწე

რუსთაველი მარტინის ტრიბუნაზე შეუდგინა მარტინის...

ბავშვთა დღის აღნიშვნა

ბავშვთა დღის აღნიშვნის საპროგრამო საკითხები...

კომუნისტი

გადასინჯეთ

გადასინჯეთ თქვენი მოღვაწეობა...

„მოსოფელის“ მისობის სახელი...

ჩვენი პირველმოსობა და ბერისი სახელი.

ჩვენი პირველმოსობა ჩვენივე მუდამ ახალი.

მეტად გვიყვარს მისობა, მისობა ერთ განთქმული.

ჩვენი პირველმოსობა სიბარული ახალი.

სვხანოვებზე ახალი მიღწევები

მარტინის ღვაწლი № 1

13 აპრილს რუსთაველი დაიწყო მარტინის პირველი ღვაწლი...

საქართველოს მოღვაწე

რუსთაველი მარტინის ტრიბუნაზე შეუდგინა მარტინის...

ბავშვთა დღის აღნიშვნა

ბავშვთა დღის აღნიშვნის საპროგრამო საკითხები...

კომუნისტი

გადასინჯეთ

გადასინჯეთ თქვენი მოღვაწეობა...

დღეს, ჩვენი რესპუბლიკის დედაქალაქი მთლიანად აღდგა მარტინის ღვაწლის...

ს ა მ ხ რ ე თ ს ა შ ლ ვ ა რ ზ ე

ს ა რ დ ი

კლდეებზე მოსჩქეპნის მდინარე სწრაფი, გათვითვალისწინებული წყაროთა, სოფელს რად მყოფი მდინარე სარფი და სარფს თურქეთის ჰქვია საზღვარი.

სარფს აქვთ ჩვენი სამეფოთა, თურქეთი ჰქვია წყალგამა მიწას, თუმცა ქართველი სახლს ერთიან — წყალგამა ნაპირს ასკრის იცავს.

გალმა-გამოდმა ეზომიპირლი ოღები ჰფარავს ორივე მალაბოს, გამოდმა ცხორების ერთი მისი, გამოდმა მითრე მისიველი სახლობს.

წყალგამა აღარ ჰყვავის ვენახი, თვალს არ ახარებს გამოცემა კვირტის, ერთი მისიველის სკოლის ზარი ეძახის, მეორის შეილი მიზგეთით მიდის.

და როცა ბინდი ახურავს თაღად გაღმა-გამოდმა გაღმა-ღელს ოღებს, გამოდმა მღერის ერთი მისი ლაღად, წყალგამა ჩუმაღ მეორე გოდებს.

ორივე მხრიდან ხმა წყდება გვიან ორგვარი ბედის გამომხატველი... წყალგამა მიწას თურქეთი ჰქვია, წყალგამა სიყვილის ნატრობს ქართველი.

ტ ა ო

ტაო, ტაო, ჩვენო ტაო, ქართლ-კახეთის მკვიდრო დაო!

განწირული, გაღამა-გამო, სწარბიელი საფარავარო

ფეხი ჩაბრჩა შენი მიწაში, რაინდ ცეცხლით გადაგურჯონ, ჩემს ხსოვნაში თქვენი ვინ წაგზოვით, შატერად და არტანუჯო!

ტაო, ტაო, კარგო დაო, აყლებული, საცოდავო!

ჩვენი ქვეყნის ლხინის დედაც, მტრებმა მკრეს რომ მიგიბლუჯნენ... შენს ჩუქურთმებს ძილში გხედავ, შენს დაქუცულ ცხინს ბურჯებს.

შენი ხანძარი, შენი ტბითა, როდის აღსდგის იაგარო, როდის იქნეს შენი ზედი, ჩვენს საღართოს მიმარყო!

ტაო, ტაო, ჩვენო ტაო, ქართლ-კახეთის მკვიდრო დაო!..

ნეტავი შენს ბელს

ნეტავი შენს ბელს პატარა თევზო, არ მოგზულდვია კარი და ვეზო, როგორც კი იგრძობ ზამთრის დაწყებას, შენთვის ღია ბარის კარები, ზაფხულზე, როცა ბარად დაცხება მტკვრის სათავეს მისეჭარები.

ჯერ ჯავახეთით კიდევ არ ცხვალ, მე მტკვრის ნაპირებს მიყვები ნელა.

შორიდან გაეცქერა, როგორ ხატევენ ამ ლამაზ მხარეს ლერჯი ქედები, მაგრამ ვერ ენახავ მე მტკვრის სათავეს და შუაგულს უხმოდ ვერადები.

განა მასწავლებს თოვლი და დალი? მაგრამ შენსავით ვერ წაველ მალა. ვერ ენახავ წყაროს მხინდ სიდაფებს, ვერც არხისათვის თოვლიან ქედებს, მე მტკვრის წყაროებს ვინ დააწყებებს, ან მტკვრის აკვანში ვინ ჩამახელებს?!

ნეტავი შენს ბელს პატარა თევზო, არ მოგზულდვია კარი და ვეზო, შენ მტკვრის სათავეს შეგარა ჩანჩქერი, ნაკადულების თავშესაფარი, შენ არ გდარჯავს თურქი ასკრის, შენთვის არ არის მტკვარზე საზღვარი.

„გასერინება“ აღმოსავლეთში

ტაოში იღვა ერთი ტაძარი, სვეტებმაღლი, უზარმაზარი.

ზედ აღებედა ჩუქურთმიტ ბერო, ვაზის მტკვრები, გინათა ზღაპარი, თაღებს ეხვია ხაზის და სურთ, ფანჯრებში შავად იღვა შამბარი.

თუმცე სახურავი გაღებდა, იყო წვიმისგან ნაპარტასალი, მაინც აედულზე ლანდელ ქაბო საღებავებით აღოქმა ახალი.

თურმე გოლოდ უფრო საზარელ დასასრულს ტაძარს თაო კრილო, დილხანს ეგრეთ თურქ მონობარის, ვერ დაეგრია საძირკვლიანი.

გადარჩებოდა ცამდის აწველი მკვლე ქართული და ძველსძველი, მაგრამ მოვიდა ჯარის ნაწილი და იწვენიერა ამერიკელი.

გასტყვა ახო, გააკვირა ელო, აეროდრომის წიფო შეგება და ინეინება ტაძარი ძველი ნაღვით აქცია ბურბუღლებად.

უცხო ჩუქურთმა კვით ნაქსოვარი, ამოკვეთილი ქეზე ირმები, ჩანათი წილი, ვით სასოვარი აღმოსავლეთში გასერინების.

სიამოს, ცას რომ აკრავს მივები, ამფეთქებელ შორეულ ფეხის, „განათლებული“ გაღამთელი ყვანახანში მაგიდას უხის.

მას თვალს სტაკებენ თურქთა ასულნი, ეულზე ხალხი, სასურველები, მას სიგარები უყვარს სასუნის და ეზონებმა სასურველები.

მას ამ ქვეყნისთვის ვერ ნახავ მწუხარს, თუნდა წაიღოა ყვეს და ქუხილი, მას ამ მხარეშიც დილაღი უყვარს, მაგრამ ეს მხარე არაფრად უღირს.

მას დარდი არ აქვს ქართველთა მიწის, მისთვის არაფერს ამბობს ხალხი, მან ერთადერთი ჩუქურთმა იცის — ოქროს დილაღე გამოსხელი.

დილაღი არის მისი ხატობა, თურქის მიგლის უხის მღვდარი და განათლებული არ განსხვავდება მასამდლისგან მისი სტუმარი.

„თავდაცვის ხაზი“ ქართულ სოფელთან

გაზაფხულია მესხეთში ახლა და თვალს, როგორც კი ახელს ციკარს, რომ მიწა დახანს, რომ ვაზი გასლანს, კაცი და ქალი მიწდგრა იჩქარის.

რომ სისხლმა მორწყოს ბაღი და ყანა, რომ მესხთა ბაღებს დასცენ თავხარა სავსდრის გაღამა ტანები დღანან და ზარბაზნები უზარმაზარი.

მორანს ლუღები დაუნდობლეთა, ზედ დეტრობის ტვირთები ახით, თურმე აქ გადის ქართულ სოფელთან ანერაქელთა „თავდაცვის ხაზი!“

გაპყრებს ბაღებს ალუბიანებს, ზარბაზნს ყნოსვა აქვს საოცარი: ქართულ მარგინებს თვალს უბრალებს და ბაქოს ნავითც აქ ახლოს არი!

თურმე სისხლივც ხედავენ ბზუნეს, რადგანაც ნავთის სუნი ახელებთ, ამიტომ არი, რომ დაუღუზნეს ქვეყნის ქართველ მიწეხატებს.

ამიტომ გეცქერს ლუღები ბაზით — თვალთა ნავითი გაუქრომლთა და უოლსტრიტის „თავდაცვის ხაზი“ ამიტომ გადის ქართულ სოფელთან.

ნახევარმთვარი

ბრწყინავდა ერთ დროს რიონის გარდა ნახევარმთვარი დუნაის თევზიც, იგი მოღუნულ თურქულ ხმაღს ჰგავდა და იყო სისხლით პირაინდ სავსე.

შემდეგ მოკლდა სისხლი ბოლგართა, ველარ ალო დალა ჩვენანაც, მთვარე, რომელიც ვეშას მოგვადა, ბოლოს გასაწყვეტ ძაღს დაემგანა.

ყოველი მხრიდან უთვდა მდგრად მტარვალს შინ მყოფი, თუ გარეული, ნახევარმთვარი ცას ძლივდა ეყრა ფერდაყარული და გარეული.

მაგრამ დრო დადგა და ზღვების იქით თურქნი დასწირდათ ჯარისკაცებად, და კვლავ მოუღდათ ხალხების სისხლით თურქთა ნახევარმთვარის გასევა.

და დაეწყდა მისურელ ჰარა, რაც თურქთა ქვეყნის ვაზს უფალი, რომ ბუნებაში გალევა მთვარის არის კანონი გარდაუვლი.

არო თავისუფალ ხალხების სისხლი არ იყიდება ჩვენში დილაღნი, რომ თვალში უცქეროთ მათ ჩვენი ზოზღი და სიძულვილი გაუგონარი.

რომ თავისუფალ ხალხების ნება ოქროს წინაშეც რჩება უცვლელი, და რაც უნალოდ, უსხვიოდ ქრება, მას ოქროს სხვი ვეღარ უშველის.

ამერიკის იანიჩარი*

„ბრწყინვალე პორტის“** ბრწყინვალე დღეთა დიდება იყო ისლამის ჯარი, მაშინ თვით სიტყვეც ამაოდ ეღერდა, თურქული სიტყვა „იანიჩარი“.

ომში შმაგები, ცეცხლში შოგებები, დვარად აღენდნენ სისხლს სამიურები, თვით არ იბრძოდნენ თურქის ბევრი, მტრის რისხვად ჰყვადით იანიჩარები.

მაგრამ დაბნელოდა „ბრწყინვალე პორტის“, ჩამოქცა თურქთა ცის კანდონი, სვავი თვით გახდა საჯიჯგინი ქორთა და მონად იქცა თვითონ ბატონი.

* იანიჩარი — ოტომანთა იმპერიის ჯარბრძელი. იანიჩარებს კორპუსებს აღიწოდებდნენ. ბაქოში მითითებული წარსული წარმოადგენს, რამათაც ზრდიდნენ ისლამის ფარდობადაც. ** „ბრწყინვალე პორტის“ — ყუბდობდა ოტომანთა იმპერიის საზღვრო კაზ.

თურქს დაუბნელოდა თურმე შეგნებაც, მან სულცი ახალ ფეხებს მიპყრო და მოველონენ თურქებს ბევრად მებობებზე ამერიკელიან.

და ამერიკელ ბატონს გულკეთილს არ ენახება მცირე ჯგერა, უკვე აქცია მთელი თურქეთი, ნავთის მფლობელთა იანიჩარად.

ეს ბნელი ტომი ჩვენს ახლოს ბუდობს, სხვისი ნაყიდი და საზიარო, უკვე მზად არი ველური ურდო, რომ ჩვენს ბაგმეგზებ გადაიაროს.

მაგრამ მან ეს დრო არ იცის განა, ვინც ბატონობას ომით ამირებს? — რომ ახლა სულ სხვა ხალხები დგანან იანიჩარების მომირდადირედ.

ველარ გენატრონ მამელუკებად...

ცხრა ზღვის გაღმადან ნაირნაირი წყალგამა ავსებს თურქებს ხურჯინს, თურქეთში მოდის ზღვით და ჰაერით ამერიკელი რკინა და თუჯი.

მათ რკინა უნდათ ხალხების ხუნდად, ბიპრის კურთხევით და ღამბარებით, მათ საქართველოს ქალღმერთს უნდათ ისევ აავსონ პარამხანები.

და ხმალს ლესავენ ყიზილბაშები, თუმცა არავინ არ ემუქრებათ, მათ უნდათ ჩვენი მკვირცხო ბავშვებაც კვლავ დიდაცონ მამელუკებად.

უნდათ ჩაგვიკონ ჩვენს წესად, თავისუფლების ცა მოქმედებით, ჩვენი მახვილიც არ სთვლებს ქარქაშში ხალხების მშობით გამოქცელები.

და თუ თბილისზე წამოვიღო შარით, მათთან ჩვენ ძელი გავქვს ანგარიში, ინი, ვინც შეღწევა ბერძენის კარი, ადვილად შევა მათ ანარამიც.

შევალი ხმაღაზნად შეხვა გვიქნება, ერთად გადვხდით ვალხის უღელბაღად, რომ ვეღარას დროს თურქთა ბეგებმა ვეღარ გენატრონ მამელუკებად!

რაც ჩვენს მებობად გასახედა თურქი

რაც ჩვენს მებობად დასახედა თურქი, რაც აქ მოვიდა ველური ტომი, უნდადა ჩვენი გაქრო შუქი, გვიტედა ჩვენი წაღვეთის მღობი.

ხანძრების ფერფლით გახდა ქადარა, ბაღების ჩხვით, ბაღების ხოცვით, არ მოგვასვენა, არ გაგვახარა, ვერ გაძო ჩვენი სისხლით და ხორცით.

ჩვენ გვსობდა, თავად მოსობის ღირსი, გამწარდა ლხინი, გაყვდა ქორწილი, ბრუნავდა ქართლი ვეშას პირში — თურქის ხახში ხმაღამოწვდილი.

დღეს რომ აყვება იყო მტრის გინა, ხვალ მოვფრება ფარისევლური, ვერ იქნა ქართლი ვერ დღისგინა, არ ჩამოგვსნა მტერი ველური.

არ დაეგონეთ, გვექონდა ქიდილი, თურქის მონობას სიყველის ვარჩევდით, ბოლოს გაგვტეხა ღონემხიდლი, მეგრულე მოგვეღვა ტოპკარაჯეთე.

დადგა ჩვენი მძებს მიმიე უღელი, და ჩვენს წინაშას ლანდით სდევდა, თურქეთის ჯარი ამოქურცელი და საქართველოს სამხრეთის სვედა.

ოცნებად იქცათ ჯარისი გამოხლა, ჩვენი მამებს ღირით ერტყათ ორკედელ, და ეს ოცნებაც ხორცუქსახსხელად მემკვიდრეობით ჩვენ გაღმომგვცა.

და მელანდებ ის წამი, როცა ხანძარი შევდა ხალხით სავსე, ყარსზე გადიდის სტალინის დროში და საღუტებით თბილისის თავზე.

როცა თურქთაან ასჯერ გათვილ ტაოს გამოხსნას ტაშით ახარებებს, ჩემი თაობის გინით ქართველი — ჩვენი წარსული ბაიარსტარებს.

ირანის ღმირი

კბილებდამქვარი, კლანტებდამცეცარი, ფეხს ძლივსდა ადგამს ირანის ღმირი, მაინც ჩაუბამს მისთვის ბაქარი, მაინც მითარეგს ანავის ტრამი.

ცეცხლით ღირს აქვს თვალები ხაზეც, არც ფაფარი აქვს გაღაგურული, ჩამოქცებისას მის ბებერ ტუჯუზე ანავის მითარეგს გააქვს ზუნენი.

მწერთნელი თავს ადგამს, როგორც აბახი, მისგან ნაჩვენებებს ზუსს დაუდობლი, ღმირი ბრმასავით მისდევს ლასლასით, ღონემხიდლი და დავრდომილი.

ესე გააოცებს წანწალი მათი, ვერცაოცდება თავს ეს ცხოველი, მას გაშვებული რომ ჰქონდეს თით და მოწყალების იყოს მთხოვნილი.

მაგრამ წყალგამა კი არ ნდომო, (თან გაპყვილი ღონის გონება) მას ეჩვენება, ისიც ღმირი და შამაზის ღმირი ეტოლებს.

მასაც აუსხამს უცხო ფარხანალი, კლანტებდამცეცარი თათის ანარს, სურს ხეობრული მუხლის კანკალით კავასიონზე შეპყრას კამარა.

მაგრამ ვერ ზიდავს უცხო სითებმ, არც ვინცე სჯერა მისი ნახტობის... საკუთარ სხეულს ძლივსდა მითარეგს შემარცხებენელი ღმირთა გავრტომის.

ოცნება ტრაპიზონის ოცქომზე

გზის გასწვრივ დგანან ალვები მწკრივად, თეთრად გაპყრია ზევას ღრუბლები... მე ტრაპიზონის ოცქომში ვხედავ, ოცქომის მღვიმის ვეცალები.

მედღზე რუჯა ჰკვირა ოცქომს, მდივანი დასცქერს გაღამოლ ფურცელს, სახეზე დაპყრეს იერი კოლხის და ლაპარაკში ლაპარაკი უშვეცს.

წუხელ დილაღე ჰქონდა თათბირი, დღეს რაობის თვითონ არკვი... რეკავს თილისის და პირდაპირ ხაზით მდივანი უსმენს ჩარკვისინს.

შემდეგ მოიხმობს ოცქომს ქალაქებს, მაგის დიხანს არ მოცოვდება და შეღამით კრემლს უნაბტაქებს ჩვენი სამხრეთის ალორბინებას.

ისტორიის გაკვეთილი

შუქი რომ აღარ გაჩნდა ნათლისა, ჩარხი რომ აღარ დაბრუნდა წაღმა, რუსეთს მიაწავს მდელი ქართლისა მკლავმოთლოღმა პატარა კახმა.

დარალიდან დაპყრეს დაფდავი, შეღვა, შენადა თურქის თავბედა; ხმელის ვაშაშით, ხმელის ლალაპაით ქართლში მოვიდა რუსთა მებდრობა.

პირქუშად შეხვდა რუსებს ოსმალთ, ვით უსიათ ახლის მუქველიც, ცეცხლში ვაჭვია, კეალო მოავლო, რუსი ვეფაცი ასკერს ვეცეთა.

და ხმლის მომქნევი ქართველთაგან ცეცხლში არ იყო მაშინ რამილი, ხიშტით, ყვირით, ტყვიის კაცანით უბედა რუსის მხარში მდგომელი.

გაშას გრაილში, ქვემებთა ხმაში, ოსმალთ დროშებს დაბლა გვიხრიდა და გაღამა სამხრეთით მამის ნახევარმოთვარე ახალციხიდან.

შემდეგ რამდენჯერ, კვლავ შეხვდით ერთად, ჩვენი ფოლადით მათ ხმლებს ვღუნავდით, სამხრეთით ვსდევდით ყოველთვის მამის, ყარსიდან ვსდევდით ტრაპიზონამდის.

ჩვენი საბრძოლო ძეგლი ნამდვილი იყო თურქთათვის ზარის დამცემი, და აღარ ჰქონდათ შეშინს წაღელი, გვეფრთხოხუნს ხონჭქარის ვარისკაცები.

მათ ახსოვთ ხმალი შემალავებელი, ახლი წარსულის მწარე ფურცელი, ქართველი თავზე ხელაღებული, რუსი ბრძოლაში ხემაუტეღელი.

ერთად ვიყავით, ერთად ვართ ახლაც, და თუ ჩვენს ძეგლს შორით გასცქერის, თუ ისევ ფიქრობს ტყვიების დახლას, ქართველის გულზე თურქი ასკერი,

მან ჩვენი დარტყმის ხიმწარი იცის, და შექნანდებ კვლავ თავხედობა, რადან ერთდელი სტალინური დივის ქართლს იცავს მომე ხალხთა მებდრობა.

ს ტ ა ღ ი ნ ს

არ მოიხვეწებს, არც დაინდობს, ვინც სისხლს ევალებს დაგვილია... სტალინ, შენ იცავ ხალხთა მშვიდობას, და ომის მიტომ არ გვეშინია.

მათ სურთ გაგვამან ისევ უღელში, ახალი ომის ცეცხლში ჩავყარონ, სტალინ, შენ ხარ ხალხთა ნუგეში, სტალინ, შენ გიქვარს მთელი სამყარო!

მათ სურთ სიყველის გამოხსაველი გარს მოგვეხვიონ სიშვე ბინდის... სტალინ, წინ უძღვს შენი სახელი თავისუფალი ხალხების სინდისს!

გმირების კერა არ დაივსება — ჩვენი ცა აღარ დაირტობება, სტალინ, შენ იცავ ხალხთა ღირსებას, სტალინ, შენ იცავ თავისუფლებას!

და ვით არ გყავდა ომში ბადალი, არ გყავს ბადალი მშვიდობის დროსაც, სტალინ, შენ ხარ ხალხთა სარდილი და გამიარჯვებს მშვიდობის დროში!

ნუმი მოსვენოს, არც დაინდობა, ვინც სისხლს ევალებს დაგვილია... სტალინ, შენ იცავ ხალხთა მშვიდობას და ხალხებს ომის არ ეშინია!

